

REVISORSEXAMEN
Del II

Maj 2006

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	29-30 maj 2005
Skrivtid:	2 x 4,5 timmar, varav 4,5 timmar för del II
Hjälpmedel:	Alla hjälpmedel är tillåtna förutom kontakt med andra personer (t.ex. via mobiltelefon eller dator)
Krav för godkänt resultat:	75 poäng av 100 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter

Rekommenderat arbetssätt

Förutsättningarna för godkänt resultat förbättras av ett strukturerat tillvägagångssätt vid genomförandet av provet. Det är av särskild vikt att:

- använda tillräckligt med tid för inläsning av praktikfallen
- fördela tiden utifrån varje uppgifts svårighetsgrad och poängantal
- beakta att frågeställningen kan inrymma många aspekter och ämnesområden

Utformning av svar

Du lämnar alltid dina svar i egenskap av godkänd revisor. Vid avgivande av svar bör du:

- svara på ett strukturerat sätt med tydligt och korrekt språk
- ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar
- markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa

För det fall någon uppgift är oklar finns möjlighet för provvakten att kontakta provkonstruktören för eventuellt förtydligande.

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller utskrifter från PC, sker utifrån en svarsmall. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande gradering i exempelvis en fråga omfattande fyra poäng:

- 4 p - Bra svar
- 3 p - Tillfredsställande svar
- 2 p - Vissa brister
- 1 p - Stora brister
- 0 p - Uteblivet eller felaktigt svar

Uppgift

Poäng

3. Legotillverkning Cykeldelar AB

50

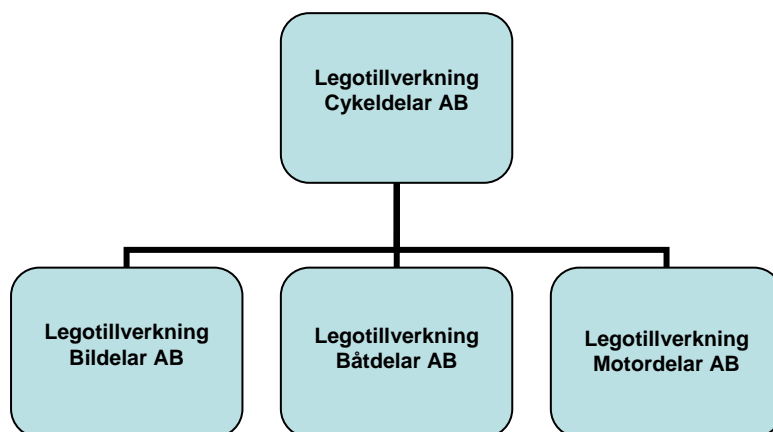
Lycka till!

3. Legotillverkning Cykeldelar AB (50 p)

Bakgrund

Legotillverkning Cykeldelar AB bildades i slutet av 1970-talet och verksamheten utgjordes då av tillverkning av tillbehör till cyklar. Verksamheten har utvecklats väl genom åren och moderföretaget har successivt förvärvat andra legotillverkande företag. Samtliga aktier i moderföretaget ägs av familjen Eriksson. Du är revisor i samtliga företag i koncernen.

Koncernen utgörs av moderföretaget och tre helägda dotterföretag:

Moderföretagets styrelse utgörs av två personer ur familjen Eriksson, VD Olof Andersson samt två arbetstagarrepresentanter. Dotterföretagens styrelser utgörs av nämnda personer ur familjen Eriksson, Olof Andersson samt två arbetstagarrepresentanter för respektive dotterföretag.

Huvudkontor och fabriker finns i Göteborg. Dotterföretagens verksamhet utgörs av legotillverkning av bildelar, båtdelar och motordelar. Koncernföretagens kunder består i huvudsak av större tillverkningsföretag i västra Sverige. Varje koncernföretag har egen tillverkning och egen säljorganisation. Koncernföretagen tillämpar Bokföringsnämndens allmänna råd och räkenskapsår är kalenderår.

Moderföretaget Legotillverkning Cykeldelar AB förlorade under november 2005 två nyckelkunder som svarat för nästan 75 % av omsättningen i moderföretaget. Moderföretaget förväntas därför redovisa en kraftig förlust för räkenskapsåret 2006. Det finns emellertid övervärden i moderföretagets fastigheter i storleksordningen 70 mnkr.

Nedan framgår finansiell information för koncernen. Notera att utfallet för räkenskapsåret 2005 baseras på oreviderade bokslut (samtliga belopp i mnkr):

Koncernen	Utfall 2005	Utfall 2004	Utfall 2003
Nettoomsättning	1 000	990	930
Rörelseresultat	22	35	30
Årets resultat	16	25	19
Balansomslutning	335	324	290
Eget kapital	75	65	55
Rörelsemarginal (%)	2,2	3,5	3,2
Soliditet (%)	22,4	20,1	19,0
Antal anställda	740	738	730

Nedan framgår det ännu inte reviderade utfallet för räkenskapsåret 2005 för koncernföretagen (samtliga belopp i mnkr):

	Legotill- verkning Cykeldelar AB	Legotill- verkning Bildelar AB	Legotill- verkning Båtdelar AB	Legotill- verkning Motordelar AB	Koncernen
Nettoomsättning	350	400	200	50	1 000
Årets resultat	- 2	11	7	0	16
Eget kapital	30	25	20	10	75
Aktiekapital	10	15	10	2	10

Deluppgift 3.1

Din byrå har obetalda arvoden avseende moderföretaget. För närvarande finns det en kundfordran om 75 000 kr exkl. moms som förföll till betalning för mer än två månader sedan. Fordran avser tillkommande granskningsåtgärder p.g.a. bristande underlag vid den löpande granskningen. Företagsledningen delar dock inte din uppfattning angående bristande dokumentation och företaget har därför hittills inte betalat fakturan. Företaget vill nu att du genast ska påbörja din bokslutsrevision för moderföretaget och koncernredovisningen.

Uppgift (6 p):

- Är du skyldig att slutföra din revision trots att din byrå ännu inte fått betalt för den förfallna fordran?
- Vilka möjligheter finns att begära förskottsbetalning för bokslutsrevisionen?

Deluppgift 3.2

Dotterföretaget Legotillverkning Bildelar AB förvärvade under 2002 en ny produktionsanläggning för 85 mnkr från en tysk leverantör. I början av maj 2002 försattes den tyske leverantören i konkurs. I maj 2002 hade Legotillverkning Bildelar AB en kvarvarande leverantörsskuld om 3 mnkr till konkursboet för installation av den nya produktionsanläggningen.

Ledningen för Legotillverkning Bildelar AB beslöt i juni 2002 att inte betala denna leverantörsskuld, då konkursen medförde att Legotillverkning Bildelar AB inte erhöll utlovade garantiåtaganden. Uteblivna garantiarbeten från den tyske leverantören medförde att företaget istället fick utgifter vid anlita andra leverantörer för att få garantiarbetena utförda. I juli 2002 fakturerade därför Legotillverkning Bildelar AB konkursboet 5 mnkr för uteblivna garantiarbeten. Företagets krav om 5 mnkr har upptagits i konkursboets förteckning över oprioriterade leverantörer.

I bokslutet per 2002-12-31 skrevs företagets kundfordran om 5 mnkr ned till noll medan leverantörsskulden bokfördes till 3 mnkr. Några krav på betalning av leverantörsskulden har ännu inte framförts av den tyske konkursförvaltaren. I bokslutet 2003 och 2004 har leverantörsskulden kvarstått oförändrad till 3 mnkr. Inför bokslutet 2005 har ledningen i Legotillverkning Bildelar AB begärt ett juristutlåtande. I ett skriftligt utlåtande från anlitad bolagsjurist, daterat den 25 januari 2006 och ställt till VD i Legotillverkning Bildelar AB, framgår bland annat: "Enligt vår bedömning behöver Legotillverkning Bildelar AB inte betala någon del av leverantörsskulden om 3 mnkr då denna skuld kan kvittas mot kundfordran om 5 mnkr avseende anspråk på garantiåtaganden." Enligt den tyska konkursförvaltaren kommer konkursen inte att kunna avslutas förrän tidigast under hösten 2007.

Styrelsen i Legotillverkning Bildelar AB har tolkat juristens utlåtande som att man inte behöver betala någon del av leverantörsskulden om 3 mnkr. I utkastet till bokslut per 2005-12-31 har därför leverantörsskulden om 3 mnkr återförts, vilket förbättrat företagets resultat i motsvarande grad. I årsredovisningen har upplysningar lämnats om att skulden har återförts och ingår i resultatet för 2005.

Uppgift (6 p):

Är företagets redovisning per 2005-12-31 förenlig med god redovisningssed?

Deluppgift 3.3

I samband med granskningen av värderingen av varulagret i Legotillverkning Bildelar AB per 2005-12-31 erhåller du efterkalkyl till en av företagets produkter. Företaget har ett nytt kalkylsystem, som har testats och befunnits tillförlitligt.

Efterkalkyl egenproducerad produkt "Kardan":

Antal producerade enheter under 2005	78 000
Normal produktionsvolym	90 000
Tillverkningsomkostnader (i kr) för 2005	
-arbetsledare	385 000
-planenliga avskrivningar på anläggningstillgångar i tillverkningen	94 000
-kalkylmässig ränta på anläggningstillgångar i tillverkningen	<u>49 000</u>
	528 000

Varulagret av produkten "Kardan" har värderats enligt följande efterkalkyl:

Direkt materialkostnad	<u>Per artikel:</u>
-råmaterial	47,50 kr
-tillsatsmaterial	3,25 kr
Direkta lönekostnader (inkl. soc.avg.)	2,10 kr
Tillverkningsomkostnadspålägg (TO-pålägg)	6,77 kr *
Generellt administrationsomkostnadspålägg (AO-pålägg)	1,25 kr
Summa anskaffningsvärde:	60,87 kr

*(528 000 kr/78 000 artiklar)

Uppgift (8 p):

- Är efterkalkylen som utgör grunden för värderingen av "Kardan" förenlig med god redovisningssed?
- Ange i punktform lämpliga revisionsåtgärder vid granskningen av efterkalkylen för "Kardan".

Deluppgift 3.4

Du har i mitten av februari 2006 avslutat din revision av moderföretaget Legotillverkning Cykeldelar AB inklusive koncernredovisningen för räkenskapsåret 2005.

Följande noteringar kvarstår efter din bokslutsrevision:

- Prövning och nedskrivning av goodwill har inte skett. För tre år sedan förvärvade företaget en konkurrent genom en inkråmsöverlåtelse. I samband med förvärvet aktiverades 12 000 tkr som goodwill hänförligt till de två nyckelkunder som företaget förlorat under november 2005. Goodwillen skrivs av enligt plan på fem år. Per 2005-12-31 uppgick det bokförda värdet av goodwillen till 4 800 tkr. Enligt din bedömning borde goodwillen ha skrivits ned till noll. Företagets ekonomichef delar din bedömning men har inte fått styrelsens gehör för någon nedskrivning.
- I boksluten per 2005-12-31 och per 2004-12-31 har en pågående rättsprocess med en leverantör redovisats som en ansvarsförbindelse om 4 000 tkr. Upplysningar har lämnats i företagets förvaltningsberättelse. I slutet av januari 2006 skedde ett avgörande genom en förlikning mellan parterna, vilken innebar att företaget betalade 2 000 tkr och motpartens rättegångskostnader om 300 tkr. Efter uppgörelsen kvarstår inga ytterligare krav från leverantören.
- Under november 2005 förvärvade företaget nya datorer för 2 050 tkr från en datorleverantör. Företagets VD Olof Andersson initierade inköpet och attesterade leverantörsfakturan som betalades. Enligt gällande VD-instruktion har VD haft behörighet att genomföra inköpet. Den inköpare som kontrollerade att alla fakturerade datorer också hade levererats började dock bli misstänksam då inköpspriserna för datorerna verkade vara för höga. Efter ytterligare efterforskningar kunde inköparen konstatera att inköpspriserna var ca 25 % högre än gällande marknadspriser vid

leveranstidpunkten. Det visade sig också att datorleverantörsföretaget till lika delar ägdes av Olof Andersson och hans bror. När styrelsen fick kännedom om det inträffade i början av januari 2006 fick Olof Andersson avgå samma dag. Någon kreditering från datorleverantören har inte skett. Datorleverantören har nyligen fått nya ägare, vilka bestämt hävdar att det tidigare inköpet är juridiskt bindande. Du har fått ta del av underlagen i samband med din revision och har kunnat verifiera inköparens konstateranden. Datorerna har aktiverats i huvudboken till anskaffningsvärdet och avskrivningar har påbörjats i december 2005 baserat på en treårig avskrivningsplan.

- Moderföretagets redovisning bearbetas på en server i Helsingfors sedan i december 2005. Enligt moderföretagets ekonomichef betalas en månatlig avgift till det finska datorföretaget för tillgång till servern, säkerhetskopior och all nödvändig driftsservice m.m. Varje månad skickas verifikationerna tillbaka till Sverige för arkivering. Företaget har direktaccess till servern och åtkomst till all information om företaget. Anmälan har lämnats till Skatteverket. Många av moderföretagets kunder anlitar samma finska datorleverantör sedan lång tid tillbaka och är mycket nöjda.

Du har tidigare rapporterat dina iakttagelser och diskuterat behovet av eventuella justeringar i moderföretagets årsredovisning utan framgång. I början av mars 2006 har årsredovisningen (i oförändrat skick) undertecknats av styrelsen och du ska nu avlämna revisionsberättelse.

Uppgift (14 p):

Redogör för dina ställningstaganden inför upprättandet av revisionsberättelse och utforma ett förslag till revisionsberättelse för moderföretaget och koncernen. Använd bifogad mall för revisionsberättelse.

Deluppgift 3.5

Inom koncernen tillämpas ett system med koncernkonto, vilket innebär att ett bankkonto används gemensamt av flera företag inom koncernen. Moderföretaget Legotillverkning Cykeldelar AB har tecknat avtal med banken och är ensam gäldenär gentemot banken. En kredit om 30 mnkr är kopplad till kontot men har aldrig utnyttjats.

Moderföretagets intäkter minskade kraftigt i början av 2006 till följd av två förlorade nyckelkunder under november 2005. Detta fick till följd att moderföretaget för perioden 1 januari - 30 april 2006 redovisade ett negativt resultat i storleksordningen 20 mnkr.

För att klara likviditeten under januari och februari frigjorde moderföretaget likvida medel i början av januari 2006 genom att avyttra alla kortfristiga placeringar. Från och med i början av mars 2006 har moderföretaget emellertid nyttjat det gemensamma koncernkontot i allt större utsträckning, då moderföretagets utbetalningar är mycket större än dess inbetalningar. Detta har medfört att moderföretagets skulder till två av dotterföretagen nästan tredubblats under perioden mars – april 2006.

Av moderföretagets redovisning per den 30 april 2006 framgår följande belopp (i mnkr):

Skuld till dotterföretaget Legotillverkning Bildelar AB	16
Skuld till dotterföretaget Legotillverkning Båtdelar AB	10
Skuld till dotterföretaget Legotillverkning Motordelar AB	0
Skuld till banken (kreditlimit 30 mnkr)	0

Fritt eget kapital i respektive dotterföretags fastställda balansräkning per den 31 december 2005 framgår nedan (i mnkr):

Dotterföretag	Belopp
Legotillverkning Bildelar AB	10
Legotillverkning Båtdelar AB	6
Legotillverkning Motordelar AB	7

Moderföretagets styrelse anser i början av maj 2006 att den tillfälliga ekonomiska svackan för företaget är över. Under februari 2006 tecknades avtal med tre nya stora kunder som helt och hållet ersätter de två tidigare förlorade nyckelkunderna. Företagsledningen har nyligen prognostiserat ett nollresultat för månaderna maj – juni 2006 och att moderföretaget därefter kommer att generera vinst.

Enligt en i början av maj upprättad likviditetsprognos för de närmaste tolv månaderna kommer likviditeten att vara oförändrad under perioden maj – juli 2006 och därefter att successivt förbättras. Moderföretagets ekonomichef räknar med att skulderna till dotterföretagen successivt kommer att minska från och med augusti 2006.

Uppgift (8 p):

Hur ställer du dig som revisor i dotterföretagen till fordringarna på moderföretaget med hänsyn tagen till kapitalskyddsreglerna?

Deluppgift 3.6

Vid ett möte hos moderföretagets ekonomidirektör i augusti 2006 avseende revisionen får du reda på att situationen i dotterföretaget Legotillverkning Motordelar AB är bekymmersam.

Dotterföretaget tillverkar sedan flera år tillbaka en motordel för en specifik bilmodell åt en större biltillverkare. Beslut har fattats att tillverkningen av bilmodellen ska upphöra i september 2007 varför drygt 70 % av dotterföretagets omsättning kommer att försvinna. Planer finns på att tillverka en ny bilmodell med väsentligt högre tekniknivå än idag.

Dotterföretagets maskinpark är föråldrad och behöver ersättas men ägarna bedömer det som en stor affärsrisk att investera ca 50 mnkr i en ny. En förutsättning för en sådan investering är att dotterföretaget kan teckna nya stora tillverkningskontrakt som löper under flera år. Enligt ekonomidirektören är det osäkert om dotterföretaget kan fortsätta sin verksamhet efter september 2007, då dotterföretagets maskinpark inte kan producera den typ av motordelar som marknaden efterfrågar. När ekonomidirektören tidigare diskuterat frågan med företrädare för familjen Eriksson har dessa sagt att moderföretaget inte är berett att skjuta till något nytt

kapital till dotterföretaget. Om dotterföretaget inte lyckas skaffa nya kunder till hösten 2007 kommer dess styrelse sannolikt att besluta om avveckling av dotterföretaget genom frivillig likvidation.

Vid ett uppföljande möte i början av februari 2007 i samband med att bokslutsrevisionen påbörjas informeras du om att dotterföretaget inte fått några nya kunder och att årsredovisningen för 2006 har upprättats enligt tidigare års redovisningsprinciper. Du bedömer att dotterföretaget sannolikt inte har förutsättningar att fortsätta verksamheten.

Uppgifter (8 p):

- a. Dotterföretagets årsredovisning för räkenskapsåret 2006 är upprättad enligt principerna för fortsatt drift. Är detta korrekt?
- b. Ange eventuell påverkan på din revisionsberättelse för 2006.